

PRINCIPALS NOVETATS DE LA “LEY 9/2014, DE 9 DE MAYO, DE TELECOMUNICACIONES”, AMB INCIDÈNCIA EN L'ÀMBIT DE LES ADMINISTRACIONS LOCALS

El passat dia 10 de maig de 2014, el BOE va publicar la *Llei 9/2014, de 9 de maig, de Telecomunicacions*, que va entrar en vigor l'endemà de la seva publicació.

Després de la seva tramitació parlamentària, el text finalment aprovat pel Congrés dels Diputats el passat 29 d'abril, introdueix algunes millores respecte del projecte de llei aprovat pel Govern el 13 de setembre 2013 però, tot i així, considerem que conté importants limitacions a les possibilitats d'actuació de les administracions locals, tant a l'hora de garantir el desplegament ordenat de les infraestructures de telecomunicacions en els seus respectius territoris, com a l'hora de fer un ús intensiu de les TIC, per la pròpia administració i sobretot en la seva relació amb els ciutadans, amb l'objectiu de prestar uns serveis públics de qualitat i eficaços.

A continuació, s'exposa un resum de les novetats més importants amb incidència en l'àmbit local:

- **INSTAL·LACIÓ I EXPLOTACIÓ DE XARXES PÚBLIQUES I PRESTACIÓ DE SERVEIS DE COMUNICACIONS ELECTRÒNIQUES PER LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES**

- El Registre d'operadors, que fins ara depenia de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions (CMT), actualment integrada en la CNMC, passa a dependre del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme (art. 7).

- S'obliga a les Administracions Públiques a comunicar al Registre d'operadors els projectes d'instal·lació o explotació de xarxes de comunicacions electròniques en **règim d'autoprestació**, que facin “ús del domini públic”, tant si aquesta instal·lació o explotació es realitza directament com si es realitza mitjançant qualsevol entitat o societat.

No obstant això, es preveu que mitjançant Reial Decret es podran especificar aquells supòsits en què, atenent a les seves característiques, la dimensió de la xarxa projectada

o la naturalesa dels serveis a prestar, no resulti necessari portar a terme aquesta comunicació.

- En relació a la instal·lació i explotació de xarxes públiques i la prestació de serveis de comunicacions electròniques **a tercers** (art. 9) es disposa que les Administracions Públiques **només podran fer-ho mitjançant entitats o societats** que tinguin aquesta finalitat entre el seu objecte social o finalitats.

- S'estableix que, com a regla general, s'ha de respectar el **principi de l'inversor privat**, i actuar amb la deguda separació de comptes, amb subjecció als principis de neutralitat, transparència, no distorsió de la competència i no discriminació, i amb compliment de la normativa sobre ajuts d'Estat.

Cal destacar que durant la seva tramitació parlamentària, es va eliminar la previsió que contenia el projecte de llei aprovat pel Consell de Ministres, en virtut de la qual es prohibia als operadors controlats directament o indirectament per Administracions Públiques, percebre o ser beneficiàries de qualsevol tipus de subvenció o crèdit reemborsable atorgat per qualsevol administració pública.

Així mateix, es va afegir la remissió a un reial decret que, previ informe de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, determinarà els supòsits en què, es podrà actuar com a excepció, sense subjecció al principi de l'inversor privat, per considerar que no es distorsiona la competència o quan existeixi una fallada del mercat i no existeixi interès de concurrència del sector privat per absència o insuficiència d'inversió privada. La llei reconeix que en aquests casos la inversió pública s'ajusta "al principio de necesidad, con la finalidad de garantizar la necesaria cohesión territorial y social".

- Es reconeix als operadors, **directament**, el dret a accedir, en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries, a les infraestructures i recursos associats utilitzats pels operadors controlats directament o indirectament per les Administracions Públiques, així com el dret a l'ús compartit d'aquestes infraestructures.

- Els operadors controlats directament o indirectament per Administracions Públiques hauran d'ajustar-se al que disposa l'article 9 de la llei en el termini màxim d'un any des de la seva entrada en vigor.

Caldrà esperar, per tant, aquest desenvolupament reglamentari per tal de determinar l'abast de la possible actuació municipal i la viabilitat de projectes que, avui en dia,

s'estan prestant sota l'empара de la Circular 1/2010, com ara el WiFi gratuït als espais públics o el mateix servei d'accés a pàgines web de les Administracions Públiques.

- **DESPLÈGAMENT DE XARXES PÚBLIQUES DE COMUNICACIONS ELECTRÒNIQUES PER PART DELS OPERADORS.**

Dret dels operadors a l'ocupació del domini públic i de la propietat privada:

- En relació al **dret d'ocupació de la propietat privada** (art. 29), es preveu que els operadors tenen aquest dret *quan resulti estrictament necessari* per a la instal·lació de la xarxa sempre *que no existeixin alternatives tècniques o econòmicament viables*, ja sigui a través de l'expropiació forçosa o mitjançant servituds forçoses de pas.

Cal dir que aquesta previsió, que ja estava recollida a la llei anterior (art. 27 de la LGTel 2003) i inclús en la LGTel de 1998 (art. 46) i que també es preveu en la normativa reguladora d'altres serveis d'interès general (com l'electricitat o hidrocarburs), precisa de la instrucció del corresponent procediment per part del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, previ informe de l'òrgan competent de la Comunitat autònoma i també, (i això sí que és una novetat) de l'ajuntament afectat, relatiu a la compatibilitat del projecte tècnic amb l'ordenació urbanística vigent.

- En relació al **dret d'ocupació del domini públic** (art. 30), s'obliga als titulars del domini públic a garantir l'accés a tots els operadors en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i discriminatòries, sense que, en cap cas, es pugui establir un dret preferent o exclusiu en benefici d'algun operador, determinat o xarxa concreta i, en aquest sentit, **es prohibeix que el dret d'ús del domini públic s'atorgui mitjançant procediments de licitació.**

Normativa de les Administracions Públiques que afecti el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques:

L'extens article 34, sota la rúbrica "*Colaboración entre administraciones públicas en el despliegue de las redes públicas de comunicaciones electrónicas*", delimita l'abast de les competències locals concurrents en el desplegament de xarxes amb la voluntat de simplificar i agilitzar aquest desplegament. En aquest sentit es preveu que:

- Les xarxes públiques de comunicacions electròniques es consideren com a “*equipament de caràcter bàsic*” i la seva previsió en els instruments de planejament urbanístic té el caràcter de “determinacions estructurants”. La seva instal·lació i desplegament constitueixen “*obres d’interès general*” (art. 34. 2).

- La normativa dictada per qualsevol administració pública que afecti el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques, en tot cas, ha de reconèixer el dret d’ocupació del domini públic o la propietat privada per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

- Tant la normativa com els instruments de planejament han de recollir les disposicions necessàries per impulsar o facilitar el desplegament d’infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques i garantir la lliure competència i la disponibilitat d’una oferta suficient de llocs i espais físics en els quals els operadors decideixin ubicar les seves infraestructures, *garantint un desplegament de les xarxes ordenat des del punt de vista territorial*.

Ara bé, aquesta normativa o instrument de planejament *no podrà establir restriccions absolutes o desproporcionades* al dret d’ocupació del domini públic i privat dels operadors ni imposar solucions tecnològiques concretes, itineraris o ubicacions concretes en les quals instal·lar infraestructures de xarxes de telecomunicacions.

- Aquesta normativa i els instruments de planejament hauran de respectar els paràmetres i requeriments tècnics essencials establerts en un reial decret que s’aprovarà pel Consell de Ministres, així com els límits en els nivells d’emissió radioelèctrica tolerable fixats per l’Estat.

- En relació al **planejament urbanístic o territorial**, el també extens article 35, estableix que els òrgans encarregats de l’aprovació, modificació o revisió dels instruments de planejament territorial o urbanístic que afectin el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques hi hauran de sol·licitar **informe previ, preceptiu i vinculant**, del Ministeri d’Indústria, sobre l’adequació de l’instrument de planejament a la normativa sectorial de telecomunicacions i sobre les necessitats de les xarxes públiques de comunicacions electròniques en l’àmbit territorial al qual es refereixin. Sense aquest informe favorable no podrà aprovar-se el corresponent instrument de planejament en “allò que es refereix a l’exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions” (art. 35.2).

- S'estableix que la normativa i els instruments de planejament territorial o urbanístic elaborats per les Administracions públiques hauran d'adaptar-se al que disposen els articles 34 i 35 en el *termini d'un any* des de l'entrada en vigor de la Llei.

Declaració responsable:

- Se substitueix (art. 34.6) el règim de llicència per a les *estacions radioelèctriques en domini privat* pel de *declaració responsable*, seguint la regulació aprovada en la Llei 12/2012, de 26 de desembre. Aquesta llei, recordem que manté subjectes al règim de llicència, les instal·lacions que afectin el domini públic, patrimoni-històric, ocupin una superfície superior als 300 metres quadrats o quan es tracti d'instal·lacions de nova construcció tinguin un impacte sobre espais naturals protegits

Per la *resta d'actuacions de desplegament de xarxes en domini privat*, se substitueix el règim de llicència pel de declaració responsable, sempre que l'operador hagi presentat prèviament a l'administració competent un **pla de desplegament**, que aquesta ha d'aprovar.

- Les actualitzacions tecnològiques que no afectin obra civil ni "màstils" no requeriran cap mena d'autorització ni llicència, declaració responsable o comunicació prèvia a l'administració competent en matèria d'ordenació del territori, urbanisme o mediambiental.

- S'estableix que la declaració responsable, que tindrà efectes d'habilitació per executar la instal·lació, no prejutjarà l'adequació de la instal·lació a la normativa aplicable ni limitarà les potestats de comprovació, inspecció, sanció i control de les administracions corresponents en exercici de les seves respectives competències.

- Es preveu que es desenvoluparà per reglament del govern central, el contingut del pla de desplegament, de la declaració responsable, i la forma en què el Ministeri d'Indústria facilitarà a les administracions públiques la informació que precisin per a l'exercici de les seves competències.

Desplegaments aeris o per façana:

- S'estableix (art. 34.5) que els operadors hauran de fer ús de les canalitzacions soterrades o en l'interior d'edificis. Això no obstant, quan no existeixin aquestes

canalitzacions o no sigui possible el seu ús per raons tècniques o econòmiques podran efectuar desplegaments aeris o per façana seguint els prèviament existents.

S'estableix com a excepció els casos justificats que afectin el patrimoni històric artístic o la seguretat pública.

- L'operador haurà de preveure els supòsits en què s'efectuaran desplegament aeri o per façana en el corresponent pla de desplegament (art. 34.6).

Les denominades “mesures de col·laboració entre Administracions Públiques”:

L'article 35 sota la rúbrica “*Mecanismos de colaboración entre el Ministerio de Industria, Energía y Turismo y las Administraciones públicas para el despliegue de las redes públicas de comunicaciones electrónicas*”, preveu que:

- En la mesura que les xarxes de comunicacions electròniques es consideren obres d'interès general, el conjunt d'Administracions Públiques tenen l'obligació de facilitar el seu desplegament i han de donar compliment als deures d'informació recíproca, col·laboració i cooperació.
- En cas de desacord entre Administracions Públiques, quan quedi “*plenament justificada la necessitat*” de xarxes públiques de comunicacions electròniques, sempre que compleixin els paràmetres i requeriments que fixarà el govern central per decret, el consell de ministres podrà autoritzar la ubicació o itinerari concret d'una infraestructura. L'administració pública competent *haurà d'incorporar-la adaptant els seus instruments d'ordenació*.
- Així mateix, s'estableix que si una administració pública *tramita una mesura cautelar que impedeixi o paralitzi o d'una resolució que denegui la instal·lació* d'una infraestructura que compleixi els paràmetres que fixarà l'estat per reglament, aquesta administració haurà d'obtenir l'informe previ preceptiu del Ministeri d'Indústria, sense el qual no podrà aprovar la mesura o resolució.
- Es preveu que el Ministeri d'Indústria aprovarà recomanacions per a l'elaboració de normes o instruments de planejament i que podrà crear mitjançant real decret un punt d'informació únic a través del qual els operadors accediran per via electrònica a tota la informació relativa sobre les condicions i procediments per a la instal·lació i el desplegament de xarxes.

Ubicació compartida i ús compartit d'infraestructures

Les Administracions públiques *fomentaran* la celebració d'acords voluntaris entre operadors per a la ubicació compartida d'infraestructures i recursos associats i l'ús compartit d'infraestructures en béns de titularitat pública o privada.

També es podrà imposar de *manera obligatòria* per part del Ministeri d'Indústria, d'acord amb el que es determini mitjançant real decret, prèvia audiència dels operadors afectats.

Les administracions territorials quan considerin que per raons ambientals, de salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial procedeix la imposició de la utilització compartida del domini públic o propietat privada, *hauran d'instar* al Ministeri d'Indústria l'inici del procediment per acordar aquesta compartició.

Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització:

En els projectes d'urbanització s'haurà de preveure la instal·lació d'obra civil per a facilitar el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques i podrà incloure addicionalment elements i equips de xarxa passius en els termes que desenvolupi reglamentàriament.

Aquestes infraestructures formaran part del conjunt resultant de les obres d'urbanització i *s'integraran en el domini públic municipal*. L'administració titular d'aquest domini públic les haurà de posar a disposició dels operadors en condicions d'igualtat, transparència i no discriminació.

Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques

S'estableix que les Administracions Públiques titulars d'infraestructures susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques facilitaran l'accés als operadors en condicions objectives, de transparència i no

discriminació, sense que aquest accés pugui atorgar-se mitjançant procediments de licitació.

Serà també un reial decret que fixarà els procediments, terminis, requisits i condicions per facilitar aquest accés i les causes en què es pugui denegar.

Les Administracions Públiques titulars d'aquestes infraestructures tindran dret a establir compensacions econòmiques per l'ús que en facin els operadors.

Serveis jurídics del Consorci Localret

Barcelona, 15 de maig del 2014